

EDIȚIE SPECIALĂ

Mărțișorul, vestitorul primăverii, o tradiție inclusă în patrimoniul imaterial UNESCO

Categorie: Timp liber Publicat: Duminică, 01 Martie 2020 08:46 Scris de editie.ro

Accesări: 1434

Mărțișorul, un obiect-bijuterie prins într-un șnur alb cu roșu ce este oferit celor dragi pe 1 martie, a primit de-a lungul timpului semnificații diverse, de la vestitor al primăverii la simbol al renașterii naturii. Din 2017, tradiția este inclusă în lista patrimoniului imaterial al UNESCO.

Decizia de a include mărțișorul în lista patrimoniului imaterial al UNESCO a fost luată de Comitetul pentru Salvagardarea Patrimoniului Cultural Imaterial al Umanității. Dosarul a fost depus de România alături de alte trei țări - Bulgaria, Macedonia și Republica Moldova - în care această frumoasă tradiție a primăverii există, cu unele diferențe de formă, dar în același spirit al sărbătoririi renașterii naturii.

În general, femeile și fetele primesc mărțișoare și le poartă pe durata lunii martie, ca semn al

EDIȚIE SPECIALĂ

Mărțișorul, vestitorul primăverii, o tradiție inclusă în patrimoniul imaterial UNESCO

Categorie: Timp liber Publicat: Duminică, 01 Martie 2020 08:46 Scris de editie.ro

Accesări: 1434

sosirii primăverii. În Moldova însă, obiceiul este ca fetele să dăruiască mărțișoare băieților. Împreună cu mărțișorul se oferă adesea și flori timpurii de primăvară, cea mai reprezentativă fiind ghiocelul.

Arheologii au descoperit obiecte cu o vechime de mii de ani care pot fi considerate mărțișoare. Au forma unor mici pietre de râu vopsite în alb și roșu, înșirate pe ață, pentru a fi purtate la gât. Cele două culori sunt deschise interpretărilor: roșul poate semnifica vitalitatea femeii, iar albul - înțelepciunea bărbatului. Astfel, șnurul mărțișorului exprimă împletirea inseparabilă a celor două principii.

Semnificația firelor alb și roșu ce se împletesc într-un șnur de care este prins un mic obiect este relevantă și de unele legende. Astfel se spune că Soarele ar fi coborât pe pământ în chip de fată frumoasă și ar fi fost ținut prizonier de un zmeu. Pentru a-l elibera, un voinic s-a luptat cu zmeul vărsându-și sângele în zăpadă. Soarele a urcat din nou pe cer și, în locurile în care zăpada s-a topit, au răsărit ghiocelii - vestitori ai primăverii.

Conform unui mit care circulă în Republica Moldova, în prima zi a lunii martie, frumoasa Primăvară a ieșit la marginea pădurii și a observat cum, într-o poiană, într-o tufă de porumbari, de sub zăpadă răsare un ghiocel. Iarna a chemat vântul și gerul să distrugă floarea și ghiocelul a înghețat, însă Primăvara a dat la o parte zăpada, răbindu-se la un deget din cauza măcăcinilor. O picătură de sânge fierbinte a căzut pe floare făcând-o să reînvie. În acest fel, Primăvara a învins iarna, iar culorile mărțișorului fac trimitere la sângele roșu pe zăpada albă.

EDIȚIE SPECIALĂ

Mărțișorul, vestitorul primăverii, o tradiție inclusă în patrimoniul imaterial UNESCO

Categorie: Timp liber Publicat: Duminică, 01 Martie 2020 08:46 Scris de editie.ro
Accesări: 1434

Se spune că, în vechime, mărțișorul era confecționat din două fire răsucite de lână colorată - albă și neagră sau albă și albastră - și era dăruit în prima zi din luna martie. Obiceiul mărțișorului este de fapt o secvență dintr-un scenariu ritual de înnoire a timpului - primăvara, la

EDIȚIE SPECIALĂ

Mărțișorul, vestitorul primăverii, o tradiție inclusă în patrimoniul imaterial UNESCO

Categorie: Timp liber Publicat: Duminică, 01 Martie 2020 08:46 Scris de editie.ro

Accesări: 1434

moartea și renașterea simbolică a Dochiei.

Unele tradiții spun că firul mărțișorului, funie de 365 sau 366 de zile, ar fi fost tors de Baba Dochia, în timp ce urca turma la munte. Asemănător Ursitoarelor care torc firul vieții copilului la naștere, Dochia torcea firul anului primăvara, la nașterea timpului calendaristic. De aceea, mărțișorul este numit de etnologul Ion Ghinoiu "funia zilelor, săptămânilor și lunilor anului, adunate într-un șnur bicolor".

Originile sărbătorii mărțișorului nu sunt cunoscute exact, dar se consideră că a apărut pe vremea Imperiului Roman, când Anul Nou era sărbătorit în prima zi a primăverii, în luna lui Marte. Acesta nu era numai zeul războiului, ci și al fertilității și vegetației. Această dualitate este remarcată în culorile mărțișorului, albul însemnând pace, iar roșul - război. Anul Nou a fost sărbătorit pe 1 martie până la începutul secolului al XVIII-lea.

Răspândit în toate zonele țării, mărțișorul este pomenit pentru prima dată de lordache Golescu, iar folcloristul Simion Florea Marian relatează în cartea "Sărbătorile la români" că în Moldova, Muntenia, Dobrogea și unele părți ale Bucovinei exista obiceiul ca părinții să lege, la 1 martie, copiilor lor o monedă de argint sau de aur la gât sau la mână. Moneda, legată cu un șnur roșu,

EDIȚIE SPECIALĂ

Mărțișorul, vestitorul primăverii, o tradiție inclusă în patrimoniul imaterial UNESCO

Categorie: Timp liber Publicat: Duminică, 01 Martie 2020 08:46 Scris de editie.ro

Accesări: 1434

un găitan din două fire răsucite din mătase roșie sau albă sau mai multe fire de argint și aur se numește mărțișor, mărțișuș sau marț. Mărțișorul era pus la mâinile sau la gâtul copiilor pentru a le purta noroc în cursul anului, pentru a fi sănătoși și curați ca argintul la venirea primăverii. În unele zone, copiii purtau mărțișorul 12 zile la gât, iar apoi îl legau de ramura unui pom tânăr. Dacă în acel an pomului îi mergea bine însemna că și copilului îi va merge bine în viață. În alte cazuri, mărțișorul era pus pe ramurile de porumbar sau păducel în momentul înfloririi lor, copilul urmând să fie alb și curat ca florile acestor arbuști.

Folcloristul Simion Florea Marian scrie că mărțișorul servește celor care îl poartă "ca un fel de amuletă", dar cine dorește ca acesta să aibă efectul dorit "trebuie să-l poarte cu demnitate".

În prezent, mărțișorul este purtat pe toată durata lunii martie, după care este prins de ramurile unui pom fructifer. Se crede că acesta va aduce belșug în casele oamenilor. Se zice că dacă cineva își pune o dorință în timp ce atarnă mărțișorul de pom, aceasta se va împlini. La începutul lui aprilie, într-o mare parte a satelor României și Moldovei, pomii sunt împodobiți de mărțișoare. În Transilvania, mărțișoarele se atarnă de uși, ferestre, de coarnele animalelor domestice, întrucât se consideră că astfel se vor speria duhurile rele.

Mărțișorul este o tradiție în România, Republica Moldova și teritoriile învecinate locuite de români sau aromâni. Obiceiuri similare sunt întâlnite în Bulgaria, Albania, Macedonia.

Mărțișorul, vestitorul primăverii, o tradiție inclusă în patrimoniul imaterial UNESCO

Categorie: Timp liber Publicat: Duminică, 01 Martie 2020 08:46 Scris de editie.ro

Accesări: 1434

(sursa: [Mediafax](#))
